

Opis zawodu związanego z zielonym miejscem pracy **– audytor ekologiczny (Kod zawodu: 213301)**

1. Spis treści

1. Spis treści.
2. Wstęp.
3. Zadania i wymagania robocze.
4. Środowisko pracy.
 - 1) Stanowisko pracy.
 - 2) Materialne środowisko pracy.
 - 3) Warunki społeczne.
 - 4) Warunki organizacyjne.
5. Wymagania psychologiczne.
6. Wymagania fizyczne i zdrowotne.
7. Warunki podjęcia pracy w zawodzie.
8. Możliwość awansu w hierarchii zawodowej.
9. Możliwość podjęcia pracy przez dorosłych.
10. Pracodawcy i zarobki.
11. Zawody pokrewne.
12. Literatura.

2. Wstęp.

Audyt ekologiczny - niezależny ekspert w zakresie ochrony środowiska – to obecnie jeden z najbardziej przyszłościowych zawodów. W Europie Zachodniej i USA rynek usług z zakresu ochrony środowiska funkcjonuje od wielu lat, w Polsce jest dopiero na etapie kształtowania. Dzięki temu można prognozować, że zatrudnienie w tym zawodzie będzie z roku na rok się zwiększać. Jak przewiduje Międzyresortowy Zespół ds. Prognozowania Popytu na Pracę działający przy Rządowym Centrum Studiów Strategicznych, dynamika wzrostu zatrudnienia w tym zawodzie będzie systematycznie wzrastać. [7] Audyt ekologiczny, zwany też audytem środowiskowym, jest narzędziem zarządzania środowiskowego i ma za zadanie systematyczną, udokumentowaną, okresową i obiektywną ocenę efektów działalności organizacji, systemu zarządzania i procesów służących ochronie środowiska. Warto go wykonać przed rozpoczęciem nowej inwestycji (np. budowlanej), która może oddziaływać na środowisko lub przed planowanym rozwojem przedsiębiorstwa – planowaną prywatyzacją, fuzją lub wejściem na giełdę. Ekoaudyt ma duże znaczenie podczas wyceny firmy. Audyt ekologiczny niesie ze sobą konkretne korzyści: ułatwia przeprowadzenie kontroli danej jednostki pod kątem wpływu działań podejmowanych przez to przedsiębiorstwo na środowisko oraz zgodności z regulacjami prawnymi, może także umożliwić redukcję kosztów oraz wcześniejsze rozpoznanie potencjalny obszarów problemowych. Ponadto pokazuje opinii publicznej troskę danego przedsiębiorstwa o środowisko. [3] Zgodnie z Rozporządzeniem Unii Europejskiej Nr 761/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 marca 2001 r. o dobrowolnym uczestnictwie przedsiębiorstw przemysłowych we wspólnotowym systemie eko-zarządzania środowiskiem i audytu we Wspólnocie (EMAS – ang. *Eco-Management and Audit Scheme*) na terenie Unii Europejskiej ustanowiono wspólnotowy system eko-zarządzania i audytu, który ma za zadanie ułatwić monitorowanie i ocenę efektów działalności środowiskowej organizacji w celu ich doskonalenia. Od roku 2001 treść normy ISO 14001 została włączona do rozporządzenia systemu zarządzania środowiskowego EMAS, pozwalając na ograniczenie się do identyfikacji dodatkowych wymagań stawianych organizacjom w systemie EMAS. Rozporządzenie z dniem 1 maja 2004 r. zaczęło obowiązywać w Polsce.

3. Zadania i wymagania robocze

Audyt ekologiczny ten jest jednym z podstawowych narzędzi nadzoru ochrony środowiska i oceny ekologicznej. Według definicji International Chamber of Commerce (ICC) „przeгляд ekologiczny jest systematyczną, udokumentowaną, okresową i celowo przeprowadzaną oceną organizacji, firmy bądź przedsiębiorstwa jej systemu zarządzania i procesów stworzonych w celu ochrony środowiska”. [1,5] Aby go wykonać niezbędna jest tzw. „lokalna wizja” w danym zakładzie pracy lub jednostce organizacyjnej, gdzie dokonuje się inwentaryzacji oraz oceny stanu technicznego urządzeń oraz uzyskuje się dane środowiskowe, co czasem wymaga wykonania samodzielnych pomiarów: gleby, wody, ścieków, promieniowania, wielkości emisji hałasu, zanieczyszczeń. Audytor ekologiczny sprawdza zobowiązania danego przedsiębiorstwa wobec przepisów ochrony środowiska oraz bada zgodność działania danej jednostki z ogólnie obowiązującymi aktami prawnymi. Jeśli dana jednostka jest duża, wówczas kontrola może dotyczyć tylko jej wewnętrznych komórek organizacyjnych, tj. oddziałów, biur, departamentów itp.. Kontrola polega na starannym i wnikliwym badaniu dokumentacji. Audytor prowadzi także rozmowy z kierownictwem kontrolowanej jednostki organizacyjnej i jej pracownikami, które służą zdobyciu dodatkowych informacji i pozwalają uzyskać pełny obraz funkcjonowania tej jednostki. Audyt ekologiczny może być częściowy (wybrane aspekty środowiskowe) lub całościowy (wszystkie aspekty środowiskowe). Praca audytora ekologicznego polega na sprawdzaniu działalności przedsiębiorstw oraz różnego typu instytucji pod kątem zgodności z normami w zakresie ochrony środowiska. Określa on, które wymogi są spełnione, a które nie oraz podaje wytyczne, co zakład powinien zrobić, aby nie przekraczać wymaganych norm i płacić możliwie najniższe opłaty z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska. Ponadto do zadań audytora ekologicznego mogą należeć badania laboratoryjne z zakresu jakości środowiska, prognozy konsekwencji środowiskowych przedsięwzięć, planów oraz strategii społeczno-gospodarczych, udział w certyfikacji ekologicznej. Może pomóc w sporządzaniu sprawozdania OŚ-OP1 i sprawozdań OPAK. W wyniku przeprowadzonej kontroli audytor sporządza obiektywny protokół i sprawozdanie z przebiegu kontroli wraz z wnioskami i zaleceniami pokontrolnymi. W protokole wyszczególnione są sprawy

(zagadnienia) będące przedmiotem kontroli, stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia. Audytor ekologiczny określa dostosowanie kontrolowanej jednostki do wytycznych BAT (Best Available Techniques) oraz wyznacza sposób uzyskania dofinansowania na dostosowanie zakładu do funkcjonowania zgodnie z BAT. Audytor może także przeprowadzić analizę słabych i mocnych stron jednostki w aspekcie zarządzania środowiskowego. Analiza ta stanowi podstawę dla opracowania planu działania według rozporządzenia EMAS. [3,4,6]

4. Środowisko pracy

4.1. Stanowisko pracy

Audytor ekologiczny może zajmować stanowisko m.in. Junior Audytora, Senior Audytora, audytora wewnętrznego, audytora ekologicznego lub kierownika zespołu audytorowego.

4.2. Materialne środowisko pracy

Audytor ekologiczny pracuje w pomieszczeniach biurowych na ogół dobrze wyposażonych w meble biurowe oraz sprzęt biurowy, tj. komputer, telefon, fax i kserokopiarkę do dokumentów. Pomieszczenia biurowe w kontrolowanych jednostkach mają zwykle dobre oświetlenie i wentylację, a często również klimatyzację. Wykonywanie zawodu audytora ekologicznego wiąże się z pracą głównie siedzącą. Ponieważ podstawową czynnością jest czytanie dokumentów oraz śledzenie danych na ekranie komputera, audytor w pewnym stopniu jest narażony na działanie promieniowania elektromagnetycznego oraz choroby oczu.

4.3. Warunki społeczne

Audytor ekologiczny pracuje indywidualnie lub w zespole. Często praca w tym zawodzie zakłada indywidualną analizę poszczególnych partii dokumentów oraz zespołowe (najczęściej z dwoma lub trzema osobami) omówienie i opracowanie całości materiału. Ponadto audytor ekologiczny ma dość częste kontakty z ludźmi, gdyż przeprowadza

wywiady nie tylko z kierownictwem badanej komórki organizacyjnej lub firmy, ale również z jej pracownikami, a następnie prezentuje wyniki kontroli zleciennodawcy. Jako że celem audytu jest kontrola danej jednostki, której rezultatem może być wskazanie braków lub błędów, toteż zdarza się, że obecność audytora nie jest przyjmowana z entuzjazmem, a raczej budzi niechęć, niepokój i obawy. Audytor ekologiczny w swojej pracy posługuje się różnymi sposobami porozumiewania się – pisemnie, ustnie lub za pośrednictwem urządzeń komunikacyjnych.

4.4. Warunki organizacyjne

Audytor ekologiczny zazwyczaj pracuje w stałych godzinach pracy, zwykle zgodnych z godzinami pracy kontrolowanej jednostki. Praca trwa 8 godzin dziennie. W wyjątkowych przypadkach pracuje także w dni wolne od pracy, lecz wówczas jest dodatkowo wynagradzany. Audytor ekologiczny porusza się w obrębie miasta, szczególnie wówczas, gdy poszczególne komórki organizacyjne audytowanej jednostki nie znajdują się w jednym budynku, lecz są rozmieszczone w różnych częściach miasta. Bywa również, że musi wyjechać do innego miasta i przebywać tam tak długo, jak długo trwa kontrola oddziałów terenowych. Praca audytora ekologicznego podlega tylko ogólnemu nadzorowi – określa się rodzaj, miejsce i termin kontroli, natomiast pozostawia się mu dużą samodzielność w organizowaniu pracy, tj. kolejność wykonywanych czynności, prowadzonych wywiadów czy analizy dokumentów. Często audytor ekologiczny prowadzi własną działalność gospodarczą, wykonując zlecenia samorządów, instytucji finansowych, inwestorów i firm.

5. Wymagania psychologiczne.

Charakter pracy audytora ekologicznego sprawia, iż przy jej wykonywaniu niezbędna jest zdolność koncentracji uwagi przez dłuższy czas, a także wytrwałość i cierpliwość. Aby kontrola była staranna i dokładna, konieczna jest bardzo uważna i wnikliwa analiza przedłożonej dokumentacji, a także swoboda w operowaniu liczbami. Badając dokumenty, audytor musi wykazać się spostrzegawczością, wnikliwością i dociekliwością; musi umieć zwracać uwagę na detale. Od audytora ekologicznego oczekuje się zdolności do logicznego rozumowania, kojarzenia faktów i wyciągania przemyślanych

wniosek. Ponieważ efektem końcowym pracy audytora jest protokół pokontrolny i raport dla zarządu jednostki zlecającej audyt, musi on posiadać umiejętność swobodnego formułowania myśli na piśmie tak, by protokół był zwięzły, rzeczowy i przejrzysty. Jako że częścią pracy audytora ekologicznego jest prowadzenie wywiadów, musi on mieć łatwość nawiązywania kontaktu, formułowania myśli oraz umiejętność takiego prowadzenia rozmów, by uzyskać rozmówcy pożądane informacje. Wymaga to opanowania, cierpliwości i taktu. W pracy audytorowi powinna towarzyszyć świadomość odpowiedzialności etycznej i zawodowej. Audytor musi być niezależny i obiektywny w swoich opiniach i ocenach; nie może ulegać wpływom lub sugestiom osób zainteresowanych.

6. Wymagania fizyczne i zdrowotne.

Praca audytora ekologicznego zaliczana jest do lekkich. Potrzebny jest mu przede wszystkim dobry wzrok, gdyż jest to praca przy komputerze oraz z dokumentami, często zapisanymi drobnym drukiem. Audytor powinien być na tyle sprawny ruchowo, by swobodnie poruszać się po mieście, a także podróżować do innych miast. Niewielki niedosłuch nie jest przeszkodą w wykonywaniu zawodu. Przeciwwskazania do wykonywania zawodu to choroby psychiczne i upośledzenie umysłowe oraz znaczny stopień niesprawności narządów wzroku i słuchu. Po odpowiednim przystosowaniu stanowiska pracy istnieje możliwość pracy na tym stanowisku osób niepełnosprawnych ruchowo, przemieszczających się przy pomocy wózka inwalidzkiego.

7. Warunki podjęcia pracy w zawodzie.

Od osoby zatrudnionej w tym zawodzie pracodawcy zazwyczaj oczekują wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu ochrony środowiska, zarządzania, prawa lub ekonomii oraz doświadczenia zawodowego w pracy o podobnym charakterze. Wykształcenie potrzebne do wykonywania zawodu audytora ekologicznego można zdobyć na uniwersytetach, akademiach rolniczych lub uczelniach niepaństwowych w trybie studiów dziennych lub zaocznych. Wskazane jest uzupełnienie posiadanej wiedzy na studiach podyplomowych o kierunku „Auditing ekologiczny” (np. na Uniwersytecie Gdańskim lub w Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Warszawie). Niezbędna jest także ciągła

aktualizacja posiadanej wiedzy poprzez monitorowanie zmian prawnych oraz udział w różnorodnych szkoleniach specjalistycznych, m.in. z zakresu zarządzania środowiskowego, auditingu ekologicznego, oceny oddziaływania na środowisko, prawa lub zrównoważonego rozwoju. Dużą wagę przykładają się także do zdolności analitycznych kandydata/kandydatki oraz jego/jej cech osobowościowych (weryfikowane poprzez testy i rozmowę) oraz znajomości języka angielskiego. Przydatne jest posiadanie prawa jazdy kat. B. Pracodawca może także sprawdzić znajomość ustaw: ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (T.J. Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.), m.in. w zakresie opłat za korzystanie ze środowiska, ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (T.J. Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 ze zm.), ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 63, poz. 638 ze zm.), ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (T.J. Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607 ze zm.). [5]

8. Możliwość awansu w hierarchii zawodowej.

Możliwości awansu pionowego w zawodzie audytora ekologicznego są ograniczone. Po paru latach pracy audytor posiadający pełne przygotowanie zawodowe może awansować na wyższe stanowisko – Senior Audytor, Supervisor lub kierownika zespołu audytorowego.

9. Możliwość podjęcia pracy przez dorosłych.

Często, aby znaleźć zatrudnienie na stanowisku audytora ekologicznego wymagane doświadczenie wyniesione z pracy w branży związanej z ekologią lub ochroną środowiska. Rzadko przyjmuje się do tego zawodu ludzi bezpośrednio po szkole lub po studiach. Największe szanse zatem na podjęcie pracy w tym zawodzie mają osoby, które przekroczyły 30 rok życia i mają paroletnie doświadczenie zawodowe. Chętnie zatrudniają się osoby w wieku 40-50 lat, pod warunkiem, że dysponują odpowiednią wiedzą, są gotowi do dość częstych wyjazdów poza miejsce zamieszkania, a ogólny stan ich zdrowia jest dobry.

10. Pracodawcy i zarobki.

Audytor ekologiczny może podjąć zatrudnienie w następujących instytucjach:

- organach administracji państwowej i samorządowej,
- organach przedstawicielskich RP przy organizacjach międzynarodowych zajmujących się ochroną środowiska,
- instytucjach ochrony środowiska,
- organizacjach pozarządowych i fundacjach zajmujących się ekologią,
- komórkach ochrony środowiska w zakładach pracy
- firmach konsultingowych związanych z ochroną środowiska
- placówkach naukowo-badawczych
- stacjach sanitarno-epidemiologicznych
- instytucjach zamierzających pozyskiwać fundusze na cele związane z ochroną środowiska z Unii Europejskiej.

Wynagrodzenie audytora bywa uzależnione od wyceny wykonanego audytu. Cena wykonania audytu w jednym zakładzie może mieścić się w granicach od 3000.00 do 50.000 złotych.[2] Miesięczne wynagrodzenie audytora ekologicznego w międzynarodowych firmach audytorskich zaczyna się od ok. 4 000 złotych.

11. Zawody pokrewne.

- Audytor,
- Audytor energetyczny,
- Audytor rolnictwa ekologicznego,
- Ekolog,
- Specjalista kontroli jakości,
- Specjalista ochrony środowiska.

11. Literatura.

1. <http://www.audytekolologiczny.pl/>
2. <http://www.bhp.org.pl/index.php?name=News&file=article&sid=1117&theme=Printer>

3. http://www.ekoton.pl/pl_PL/audyt-ekologiczny-eko-audit/
4. http://www.ilo.org/safework_bookshelf/english?content&nd=857170621
5. <http://www.mmconsulting.waw.pl/audyt-srodowiskowy>
6. <http://www.podatkirachunkowosc.bdo.pl/biuletyn/62/audyt/audyt-ekologiczny.html>
7. http://www.vizja.pl/podyplomowe/specjalistyczne/audytorow_ekologicznych

